

8. Критерії, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності, пов'язаної з виробництвом, випуском і реалізацією продукції (виконанням робіт, наданням послуг), та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю), затверджені Постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2008 р. № 1164 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1164-2008-%EF>

9. Лана Борисова, член НСЖ України. Громадський простір, 27 лютого 2011 року. ІФС. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://female.pit.org.ua/Articles/6059.aspx>

322.143:330.322

*Зернюк О.В., к.т.н., доцент,
Жовнерик Є.М., магістрант,*

Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка

РОЗВИТОК СИСТЕМИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

В умовах ринкових перетворень, характерних для сучасного етапу розвитку вітчизняної економіки, посилюється значення інновацій. Їх ефективний провайдинг значно залежить від якості інформаційної бази щодо економічних, технологічних, соціальних і економічних аспектів інноваційно-інвестиційної діяльності. Особливої актуальності набуває питання створення інформаційного забезпечення інноваційно-інвестиційної діяльності підприємства.

Питанням інформаційного забезпечення інвестиційної діяльності як на рівні держави, регіонів, так і на підприємстві в економічній літературі приділяється багато уваги. Теоретичні та методологічні проблеми організації інвестиційного процесу й інформаційного забезпечення регіонального розвитку країни розкриті в роботах багатьох вітчизняних вчених-економістів. Серед найбільш помітних дослідників даної проблематики можна назвати таких, як: Товкес Е.Н., Вінніченко І.І., Федулова Л.І., Бутенін О.В., Воронина Н.В., Петрова О.В., Платонов Б.Д., Плахова Л.В., Тихонова В.В., Третьякова Г.О. та інші.

В своїх роботах Бланк І.А. відзначає, що інформаційна система (або система інформаційного забезпечення) інвестиційного менеджменту являє собою процес безперервного цілеспрямованого підбору відповідних інформативних показників, необхідних для здійснення аналізу, планування і підготовки ефективних оперативних управлінських рішень за всіма аспектами інвестиційної діяльності підприємства [1, с. 72-73]. Е.Н. Товкес у своїх працях «наділяє» важливістю інвестиційного розвитку інформаційне забезпечення, оскільки воно «супроводжує весь інвестиційний цикл – від виникнення ідеї до отримання прибутку від інвестицій», і дає таке визначення цього поняття – «це масиви даних, аналізуючи які інвестор (приватна, юридична особа або держава) приймає рішення щодо інвестування» [2, с. 56]. До підходів трактування даного поняття як загальної категорії, можна віднести визначення цього поняття у нормативно-правових документах, де поняття «інформаційне забезпечення» розглянуто як сукупність форм документів, нормативної бази та реалізованих рішень щодо обсягів, розміщення і форм існування інформації, яка використовується в інформаційній системі при її функціонуванні (ГОСТ 34.003 – 90) [3].

Метою дослідження є визначення стану системи інформаційного забезпечення інвестиційної діяльності ПАТ «Миргородський завод мінеральних вод» та розробка пропозицій щодо її розвитку.

Головна створеного інформаційного забезпечення полягає у підвищенні ефективності управління підприємством. Цілі інформаційного забезпечення, взаємозв'язок між його складовими та зацікавленими особами наведено на рис. 1.

Сьогодні на ПАТ «Миргородський завод мінеральних вод» інформаційна база щодо інноваційно-інвестиційної діяльності створена за наступними центрами відповідальності: центри витрат, центри доходів, центри прибутків та центр інвестицій і інновацій.

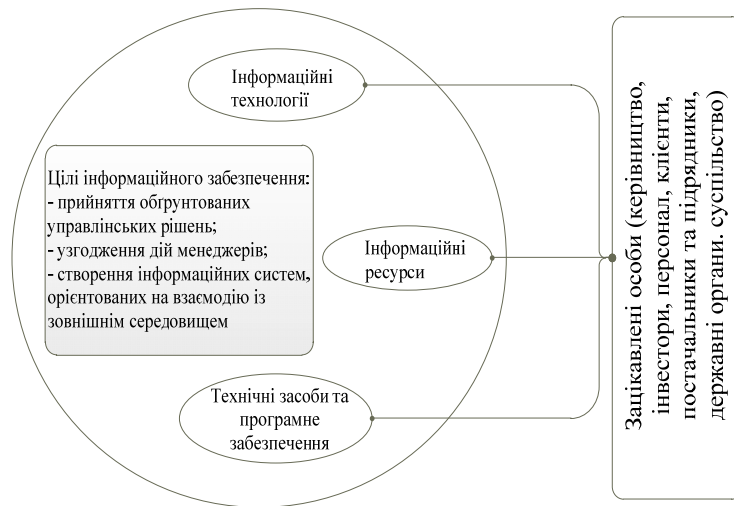

Рис. 1. Складові інформаційного забезпечення управління інвестиційною діяльністю ПАТ «Миргородський завод мінеральних вод»

Показники інноваційно-інвестиційної діяльності підприємства загалом і за центрами відповідальності можна представити наступною моделлю (рис. 2):

Рис. 2. Контрольовані показники оцінки інноваційно-інвестиційної діяльності підприємства

Застосування представлених показників дає змогу контролювати і стимулювати роботу підрозділів.

В управлінні діяльністю означеного підприємства використовуються такі програмні продукти, як Microsoft office 2010 Professional (до складу якого входять Microsoft Word 2010, Microsoft Excel 2010, Microsoft Outlook 2010, Microsoft Access 2010, Microsoft PowerPoint 2010), інтернет-браузер Google Chrome (є безкоштовним продуктом компанії Google), комплекс програм 1С: Підприємство – універсальний засіб для автоматизації оперативного, бухгалтерського і податкового обліку, обліку кадрів та нарахування заробітної плати на підприємствах і організаціях, які займаються виробництвом, торгівлею та наданням послуг, усіх форм власності.

Програма базується на національних стандартах бухгалтерського обліку України, схвалена Мінфіном України і складається з чотирьох компонентів: 1С: Бухгалтерія 8; 1С: Зарплата і кадри 8; 1С: Торгівля і склад 8; 1С: Фінансове планування 8. Кожен з цих компонентів забезпечує автоматизацію певних ділянок обліку на підприємстві. Але, враховуючи спрямування ПАТ «Миргородський завод мінеральних вод» на постійне вдосконалення та розвиток, варто зазначити

відсутність інформаційного забезпечення саме напрямку інноваційно-інвестиційної діяльності. Адже при розміщенні грошових коштів інвестори завжди прагнуть забезпечити себе від ймовірних втрат, які можуть спричинитись неповерненням вкладених коштів. У цьому разі для інвесторів постає завдання об'єктивної оцінки інвестиційної привабливості підприємства, яке певним чином залежить від наявності чи відсутності інформації, необхідної для оцінки.

Можна відзначити, що сьогодні в Україні недоцільне використання як «планових», так і ринкових моделей інформаційного забезпечення, оскільки перші є методологічно застарілими і не відтворюють ринкових законів, а останні не враховують особливостей стану економіки, в якому перебуває Україна. Запропонована спеціалістами Євросоюзу методика UNIDO (United Nations Industrial Development Organization) для країн, що розвиваються, хоча і не враховує специфічних умов України (високий ступінь зношеності основних фондів, дефіцит фінансових ресурсів, високий ступінь ризику господарської діяльності, перевищення підприємствами граничних норм забруднення навколишнього середовища, специфічне ділове середовище), але за умов адаптації може ефективно використовуватись нашими вітчизняними підприємствами.

Впровадження UNIDO дасть змогу одночасно підвищити якість інвестиційних пропозицій зі сторони підприємствами та скоротити витрати на передінвестиційні дослідження, а також за рахунок циклічної експертизи знизити ризик незворотних інвестицій у проект. Дана методика, оскільки вона має редакцію, призначену для країн, що розвиваються, є найбільш наближеною до умов української економіки.

Таблиця 1

Порядок елементів інформаційного масиву [2]

За методикою UNIDO	Порядок, запропонований для України
1	2
1. Історія компанії (Company history)	1. Відповідність проекту інтересам та можливостям інвестора
2. Аналіз економічного та юридичного оточення проекту (Environment Analysis)	2. Точка безбитковості
3. Продукти/послуги компанії за проектом (Products/Services)	3. Ринкова перспективність проекту (аналіз ринку) та стратегічний план маркетингу
4. Аналіз ринку та стратегія маркетингу (Market Analysis and Strategy)	4. Конкурентоздатність продукції/послуг за показником якості
5. План виробництва (сировина, матеріали, енергія, кадри)	5. Технічна можливість виконання проекту (технічний аналіз)
6. Технічний аналіз	6. Аналіз оточення
7. Графік реалізації проекту	7. Якості менеджменту
8. Керівництво проектом (Management)	8. Історія компанії-реципієнта та її фінансовий стан
9. Фінансова історія (Financial history)	9. Стратегічний план розвитку компанії-реципієнта
10. Операції компанії (Operations)	10. План виробництва (сировина, матеріали, енергія, кадри)
11. Стратегічний план (Strategic plan)	11. Оперативний план маркетингу
12. Оцінка ризиків та форми страхування (Risks and Risk reduction Strategies)	12. Графік проекту
13. Екологічний аналіз	13. Фінансова спроможність проекту
14. Фінансовий план (стратегія фінансування, прогноз фінансового стану (Financial Plan, Financing Strategy, Financial forecasts)	14. Економічна ефективність проекту
15. Фінансова пропозиція (Financial proposal), оцінка вартості компанії	15. Екологічні та соціальні аспекти проекту
	16. Аналіз ризиків та страхування

На основі запропонованої Товкесом Е. Н. методики адаптації UNIDO для України (табл. 1), можна запропонувати ряд заходів щодо впровадження її на ПАТ «Миргородський завод мінеральних вод»:

1. Визначення відповідності проекту інтересам та можливостям потенційного інвестора.
2. Розрахунок майбутніх економічних показників щодо реалізації проекту.
3. Аналіз ринку та розробка стратегічного плану маркетингової діяльності.
4. Визначення необхідного рівня якості продукції для підвищення її конкурентоспроможності на даному сегменті ринку.

5. Аналіз технічних можливостей підприємства та перспективний план виробництва.
6. Розробка детального бізнес-плану інвестиційного проекту з визначенням можливих ризиків та засобів страхування.

Проведений авторами розрахунок ефективності впровадження даної методики для ПАТ «Миргородський завод мінеральних вод» дасть змогу економити щоквартально за рахунок підвищення якості системи інформаційного забезпечення до 280 тис. грн. Розрахунки проведені за ставкою дисконтування – 18,5 % (ставку доходності інвестицій у безкризові активи приймаємо рівними середньозваженому рівню доходності облігацій внутрішньої державної позики у національній валюті – за даними Міністерства фінансів України на 21.02.2012 – 13,5 %; у багатьох джерелах премія за ринковий ризик приймається рівною 5 %, оскільки в Україні її розрахунки не ведуться). За даними аналітичних розрахунків отримано:

– загальні витрати – 105,06 тис. грн. щорічно;

– чистий приведений дохід – 138,5 тис. грн.;

– індекс доходності – 1,16, який вказує на те, що даний проект можна вважати ефективним, та його можна рекомендувати до впровадження.

Розрахований авторами загальний період окупності дорівнює 1,15 року, тобто 14 місяців.

Таким чином, проведений аналіз системи інформаційного забезпечення інвестиційної діяльності показав, що інформаційна система підприємства є досить ефективною на даний період часу і потребує відповідного вдосконалення. Авторами запропоновані шляхи вдосконалення системи інформаційного забезпечення інвестиційної діяльності та розроблене економічне обґрунтування можливості зміни існуючої системи на систему, складену за методикою UNIDO та пристосовану до ринкових умов України.

Література

1. Бланк И.А. Инвестиционный менеджмент: учебн. курс. / И.А. Бланк – К.: Эльга-Н, Ника-Центр, 2001 – 448 с.
2. Товкес Е.Н. Система інформаційного забезпечення інвестиційної діяльності. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.library.ukma.kiev.ua>.
3. Обговорення нової концепції національної програми інформатизації // Офіційний сайт Ін-ту кібернетики імені В.М. Глушкова НАН України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.icyb.kiev.ua>.

658,15: 334.735

*Карцева В.В., к.е.н., доцент,
Полтавський університет економіки і торгівлі*

МІСЦЕ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛІНГУ В СИСТЕМІ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ПІДПРИЄМСТВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ СПОЖИВЧОЇ КООПЕРАЦІЇ

Останнім часом фінансовому контролінгу приділяється значна увага. Важливим завданням для підприємства в такому контексті є удосконалення системи менеджменту на основі створення системи фінансового контролінгу як окремого напрямку економічної роботи з метою реалізації оперативних та стратегічних управлінських рішень. В статті автор досліджує необхідність використання фінансового контролінгу в системі фінансового менеджменту підприємств і організацій споживчої кооперації. Автором запропонована структура фінансового менеджменту підприємств і організацій споживчої кооперації та визначено в ній місце фінансового контролінгу.

Формування системи фінансового менеджменту підприємства на базі фінансового контролінгу є найважливішим завданням теорії та практики управління. Врахування фінансової складової при прийнятті управлінських рішень надасть можливість визначити напрямок та формат управлінського впливу на відповідну економічну ситуацію для досягнення поставленої мети.

В попередніх дослідженнях нами приділена увага систематизації інструментарію контролінгу, підходам до формування концепції контролінгу на підприємстві, розглянуті основні елементи системи контролінгу, розкрито методичні підходи до формування системи фінансового контролінгу на підприємстві та сформульована авторська точка зору взаємодії складових системи фінансового контролінгу на підприємстві.